

به نام خداوند مهربان

توسعه دهنده سیستم های مدیریت محتوای با WordPress

توسعه دهنده سیستم های مدیریت محتوای با WordPress - مدرس: محمد سرکانی

فصل اول

مبانی مقدماتی ساخت وب سایت اینترنتی

آنچه در این فصل می خوانیم:

- چرا ساخت سایت ضروری است
- چگونه سایت بسازیم
- دامنه چیست
- هاست و انواع هاست چیست
- کنترل پنل
- سایت های استاتیک (ایستا)
- سایت داینامیک (پویا)
- سیستم مدیریت محتوا و انواع سیستم های مدیریت محتوای متن باز
- برخی از مزایای وردپرس **WordPress**

آیا بدون نیاز به برنامه نویسی می توان سایت ساخت؟

بله

در هر دوره ای با توجه به نیازهای جامعه روش های کسب و کار تغییر خواهد کرد. این روزها که همه با موبایل و کامپیوتر سروکار دارند طبیعتاً افراد برای خرید یک محصول خاص ابتدا نام محصول مورد نظر را در گوگل جستجو می کنند. از کیفیت و قیمت محصول مطمئن می شوند و سپس به احتمال زیاد خرید خود را به صورت آنلاین انجام خواهند داد.

با توجه به پیشرفت علم و فناوری همه کسب و کارهای سنتی نیاز دارند تا خود را با دانش روز هماهنگ کنند و از روش های سنتی به سمت روش های جدید کسب درآمد تغییر مسیر دهند. امروزه نیاز است تا همه ما یک کسب و کار اینترنتی داشته باشیم و روزه روز در این زمینه موارد جدیدتری را یاد بگیریم.

چرا ساخت سایت ضروری است

وبسایت ارتباط فروشنده با مشتریان و یا مخاطب شما را با شما راحت تر می کند، در هر شبانه روز می توانید محصول و خدمات خود را بفروشید، نیازی به حضور مداوم در محل کار نیست. درآمد این شیوه خیلی زیاد است. به قول بزرگان تجارت، اگر می خواهید در خواب هم پول در بیاورید حتماً سایت داشته باشید.

چگونه سایت بسازیم

در این آموزش قصد داریم برای شما مراحل راه اندازی یک سایت را توضیح دهیم. حتی موارد مناسب و کاربردی که اکثر طراحان سایت برای راه اندازی یک سایت به کار می برند را به شما عزیزان معرفی می کنیم.

اینجا به شما توضیح می دهیم چگونه سایت خود را از صفر بسازید. پس از طی کردن مراحل که در اینجا به آن اشاره می کنیم به راحتی می توانید سایت خود را راه اندازی کنید.

درواقع شما از ۳ طریق می توانید سایت بسازید:

- ساختن سایت از طریق ساخت یک وبلاگ و سپس نصب دامنه بر روی آن
- استفاده از سایت سازها: شما باید در این سایتها عضو بشوید و سپس وبسایت خود را ایجاد کنید.
- استفاده از سیستم مدیریت محتوا یا (CMS) content management system مثل وردپرس که در واقع نرم افزارهایی هستند که امکانات زیادی را برای ایجاد وبسایت های مختلف با کاربردهای گوناگون مثل فروشگاه، شرکتی و... در اختیار شما قرار می دهند.

در مورد اول شما می توانید یکی از وبلاگ ها را انتخاب کنید و با ایجاد وبلاگ خود در آن فعالیت خود را شروع کنید و سپس با قرارداد دادن دامنه روی وبلاگتان به راحتی صاحب سایت شوید. ولی این گزینه ایرادات زیادی دارد. یکی از ایرادهای اصلی آن این است که سایت شما جزو ساب دامنه وبلاگ اصلی به شمار می رود و با غیرفعال شدن این وبلاگ شما نیز سایتتان را از دست خواهید داد و دیگر ایراد این نوع سایت این است که وبلاگ تبلیغات خود را در سایت شما نمایش می دهد و اجازه ندارید تا این تبلیغات را غیرفعال کنید و عملاً شما کنترلی بر بخش تبلیغات سایت نخواهید داشت.

در گزینه دوم که در ارتباط با سایت سازها است، در واقع شما بخشی از یک غرفه نمایشگاهی را اجاره می کنید، غرفه ای که همه چیزش آماده است و فقط کافی است دکور آن را طبق سلیقه خود عوض کنید و اجناستان را بچینید. این در ظاهر خوب و ارزان به نظر می رسد. اما معایبی نیز دارد، در درازمدت شما باید هزینه بالایی را برای داشتن سایتتان پرداخت کنید، مالکیت کامل آن را در اختیار ندارید و مثل وبلاگ ممکن است ارائه دهنده سایت ساز فعالیت خود را متوقف کند.

در گزینه سوم است که در مراحل اول شاید هزینه بر باشد، ولی مزایای بی شماری دارد. البته با پیشرفت برنامه های حوزه طراحی سایت این کار نیز دیگر هزینه بالایی لازم ندارد و شما با داشتن کمی اطلاعات به راحتی می توانید با هزینه اندکی صاحب سایت شوید.

اگر می خواهید وبسایت را بدون اینکه به برنامه نویسی نیاز داشته باشد راه اندازی کنید باید از روش سوم یعنی سیستم مدیریت محتوا CMS استفاده کنید.

برای راه اندازی یک وبسایت به چند مؤلفه اصلی نیاز داریم؛ که یکی یکی به بررسی این مؤلفه ها می پردازیم.

۱- دامنه Domain چیست؟

در پاسخ به این سوال که چگونه سایت بسازیم باید بدانید که اولین گام برای داشتن یک وبسایت انتخاب نام مناسب با فعالیت و خرید دامنه (دامین) است. در اینترنت وبسایت شما باید یک آدرس منحصر به فرد داشته باشد تا مخاطبین شما بتوانند با وارد کردن آن در مرورگر به وبسایت شما دسترسی پیدا کنند. **دامنه در واقع اسمی اختصاصی است که هر وبسایتی برای متفاوت بودن و قابل دسترس بودن نسبت به بقیه وبسایت ها به خود می گیرد.**

پس شما باید سعی کنید نامی برای سایتتان انتخاب کنید که فهم آن برای کاربران سایت راحت باشد، به راحتی بتوانند آن را یاد بگیرند و بدون در دسر نام سایت شما را جستجو کنند چرا که در آینده این نام برند فعالیت شما می باشد. نامی که برای سایتتان انتخاب می کنید دارای یک پیشوند (WWW) و پسوند می باشد مثل (ir, com, org).

بنابراین قسمت اول هر دامنه WWW و قسمت دوم اسم دامنه (همان اسم سایت) و قسمت سوم پسوند موضوعی دامنه است.

چند مثال از ساختار دامنه:

www.google.com

پسوند نام دامنه پیشوند

www.sanjesh.org

پسوند نام دامنه پیشوند

به عنوان مثال دامنه سایت گوگل، google.com می باشد و یا دامنه سایت بانک ملی ایران bmi.ir می باشد و یا دامنه سایت میهن وردپرس mihanwp.com می باشد. این یک تعریف کلی از domain سایت است و این دامنه بیانگر نام سایت شما، حوزه کاری شما یا ملیت شما باشد. به عنوان مثال دامنه های CO. برای سایت های شرکتی و com. برای سایت های بین المللی (البته در اوایل برای سایت های فروشگاه های به کار می رفت.) و دامنه های ir. مختص کشور ایران می باشند.

۱-۱- بهترین پسوند دامنه

جالب است بدانید که اکثر دامین های دو حرفی در واقع مخفف نام کشورها می باشند (برای مثال ir مخفف شده Iran است یا us مخفف شده United States است). پسوند دامنه در واقع بیانگر نوع و زمینه فعالیت سایت شما است. مثلاً پسوند ir به این معنی است که سایت شما ایرانی می باشد.

برای مثال اگر یک سایت شرکتی دارید بهتر است از پسوند com. استفاده کنید البته دات کام مخفف commercial به معنای تجاری است نه مخفف Company به معنای شرکت.

اما به این نکته توجه کنید؛ دامینی که انتخاب می کنید بهتر است با موضوع و محتوای سایت تان هماهنگ باشد، چون این موضوع بر روی سئوی (SEO) سایت اثر می گذارد. انتخاب یک دامین متناسب با سایت

می تواند سئو سایت را بالا ببرد و باعث شود سایت شما اعتبار بیشتری نزد موتور جستجوی گوگل به دست آورد.

۱-۲- ثبت دامنه مناسب

برای رسیدن به پاسخ این سوال که چگونه سایت بسازیم قبل از هر چیزی باید یک دامنه مناسب برای خود ثبت کنید. نکته ای که باید به آن توجه داشته باشید این است که دامنه ها اختصاصی هستند بنابراین قبل از ثبت دامنه شما باید مطمئن شوید که دامنه مدنظرتان خالی است یا خیر. دامنه ها به صورت سالیانه خریداری می شوند. مثلاً شما یک دامنه را برای مدت یک یا چند سال خریداری می کنید، بعد از به اتمام رسیدن این دوره اگر دوباره دامنه ی خود را تمدید نکنید دیگران می توانند این دامنه را در اختیار بگیرند.

۱-۳- هزینه خرید دامنه

دامنه **.ir** هزینه بسیار پایینی دارد و چنانچه فعالیت خارج از کشور ندارید می توانید این دامنه را تهیه کنید. البته برخی از شرکت های ارائه دهنده هاست این دامنه را رایگان نیز ارائه می دهند. اعتبار دامنه ایران از یک سال تا ۵ سال است؛ یعنی شما از یک سال تا ۵ سال صاحب دامنه هستید و چنانچه در زمان مقرر دامنه تان را تمدید نکنید، دامنه به فرد دیگری واگذار خواهد شد. دامنه **.com** نیز به این صورت ارائه می شود و هزینه آن بالاتر از دامنه داخلی است. برای دامنه **IR** سالانه حدود ۱۰ هزار تومان و برای دامنه دات کام حدود ۳۰۰ هزار تومان دریافت می شود. توجه داشته باشید که دامین ها باید به صورت ماهانه یا سالانه تمدید یا خریداری شوند.

۲- هاست (Host) یا میزبانی وب

بخش هاست را می توانیم دقیقاً به یک فضای مغازه تشبیه کنیم. فضای مغازه شامل فضا برای تمامی اجناس و خدماتی است که شما به مشتری مغازه نمایش می دهید. هاست هم دقیقاً شامل محتوایی است که می توانید به بازدیدکنندگان سایت نمایش دهید. این محتوا می تواند شامل متنی که همین الان در حال مطالعه آن هستید باشد، فرم یا تصویری که ابتدای همین مطلب دیدید و یا یک فیلم که در سایت مشاهده می کنید، باشد.

این اطلاعات روی هارد یک کامپیوتر قوی که همیشه به اینترنت متصل و همیشه روشن است، قرار دارند و ما با استفاده از دامنه می توانیم به این اطلاعات دسترسی داشته باشیم.

حالا باید دامین خود را روی یک هاست یا همان میزبان وب قرار دهید. هاست فضایی مشخص بر روی شبکه اینترنت هست که تمامی داده های سایت شما بر روی این فضا قرار می گیرد. البته همین هاست ها نیز به چند

دسته تقسیم‌بندی می‌شوند: هاست اشتراکی، هاست اختصاصی، هاست محلی (local host)، هاست پرسرعت، هاست مجازی، هاست رایگان، هاست ابری، هاست نامحدود و هاست خوشه‌ای.

۲-۱- انواع هاست برای ساخت سایت

هاست‌ها از نظر سیستم‌عامل به دو دسته تقسیم می‌شوند: هاست با سیستم عامل ویندوز (Windows) و هاست با سیستم عامل لینوکس (Linux). ما برای مدیریت کردن هاست (مواردی مثل انتقال فایل و نصب قالب) باید از کنترل پنل (control panel) استفاده کنیم. پیشنهاد می‌شود هاست یا سروری تهیه کنید که با وردپرس و قالب‌های حرفه‌ای سازگار باشد و ترجیحاً هاست لینوکسی باشد. هر وبسایت نیاز به میزبانی وب دارد و هر وبسایت نیازهای متفاوتی دارد. پس در خرید هاست وسواسی عمل کنید، چراکه هاست خوب به معنی سایت سریع، بی‌ثباتی خوب، ترافیک خوب، پشتیبانی خوب و... است.

۲-۲- قیمت هاست چقدر است؟

برای مثال هرچه فضای ذخیره اطلاعات بیشتری بخواهید هزینه شما بیشتر می‌شود. سرویس‌های میزبانی وب رایگان هم برای استفاده وجود دارند، ولی با توجه به اینکه دارای محدودیت هستند و استانداردهایی را رعایت نمی‌کنند، پیشنهاد نمی‌شود که از این هاست‌ها استفاده کنید.

پس در انتخاب شرکتی که قصد دارید هاست را از آن خریداری کنید، خیلی دقت کنید. همان‌طور که در قسمت قبل گفته شد باید دامین خود را ماهانه یا سالانه خرید یا تمدید کنید، هاست هم مانند دامین باید به‌صورت ماهانه یا سالانه خریداری یا تمدید شود.

۲-۳- هاست ویندوز یا لینوکس انتخاب کنیم؟

هاست‌ها جهت مدیریت سایت کنترل پنل‌هایی را در اختیار ما قرار می‌دهند تا بتوانیم به راحتی سایت خود را مدیریت کنیم. از محبوب‌ترین کنترل پنل‌های ویندوزی می‌توان به Website Panel, Plesk و از محبوب‌ترین کنترل پنل‌های لینوکسی می‌توان به Cpanel, DirectAdmin اشاره کرد. معمولاً برای سایت‌هایی که با زبان Asp.net و پایگاه داده‌ی

MySQL ساخته می‌شوند از هاست‌های ویندوزی استفاده می‌شود. سایت‌هایی که با زبان php و پایگاه داده‌ی MySQL ساخته می‌شوند نیز، از هاست‌های لینوکسی استفاده می‌شود. با توجه به اینکه وردپرس با زبان php توسعه یافته است، پیشنهاد می‌کنیم از هاست‌های لینوکس استفاده شود.

۲-۴- ویژگی های یک هاست مناسب

یک هاست خوب باید چه ویژگی هایی داشته باشد:

فضای هاست

میزبان وبی که انتخاب می کنید خیلی اهمیت دارد چون فضایی است که اطلاعات سایت بر روی آن قرار می گیرد و باید با توجه به میزان محتوا و حجم اطلاعاتی که قرار است روی سایت قرار دهید، انتخاب کنید؛ هزینه سرویس های میزبانی وب با توجه به امکاناتی که در اختیار شما قرار می گیرد، متغیر است.

پهنای باند

پهنای باند را مانند جاده ای تصور کنید که شما را به مقصد می رساند. پس هرچه جاده از عرض مناسب و شلوغی کمتری برخوردار باشد، شما سریع تر به مقصد می رسید. با داشتن پهنای باند، کاربران شما سریعاً به سایت شما وصل می شوند. با رشد سایت قطعاً ترافیک ورودی به سایت نیز بالا می رود و اگر پهنای باند خوبی نداشته باشید و کاربران در ورود به سایت شما با مشکلاتی مواجه شوند، این خود بر کاهش بازدید اثر خواهد گذاشت. در برخی شرکت های هاستینگ، پهنای باند را بر مبنای حجم اطلاعات دریافتی و ارسال در نظر می گیرند. دقیقاً مثل اینترنتی که ماهانه خریداری می کنید و مثلاً ۵۰ گیگابایت حجم دانلود و آپلود دارد.

کنترل پنل

کنترل پنل مانند بخش تنظیمات گوشی است که ارتباط شما را وبسایت را راحت می کند و دارای امکانات خیلی زیادی است. دو نوع کنترل پنل در هاست لینوکسی ارائه می شود سی پنل CPanel و دایرکت ادمین DirectAdmin که هر دو تقریباً کارکرد مشابهی دارند و فقط چیدمان مان ها در این دو تفاوت هایی دارد.

برخی از امکانات مشترک در هر دو کنترل پنل

- مدیریت اکانت
- مشاهده حجم مصرفی هاست
- مشاهده مصرف پهنای باند
- مدیریت مراکز داده (database)
- افزودن دامنه به هاست
- نصب سیستم مدیریت محتوا و قالب سایت
- مدیریت فایل
- بخش دانلود و آپلود
- ایمیل اختصاصی برای سایت

- امنیت
- بکاپ گیری
- افزونه دامنه و ساب دامین و...

۳- سایت استاتیک یا داینامیک

قبل از خرید هاست و دامنه و ... نیاز دارید که با انواع سایتها آشنایی پیدا کنید و هریک از ویژگیهای آنها را بهتر بشناسید تا بتوانید با توجه به نیازتان یک انتخاب درست داشته باشید، پس با انواع سایت از نظر ایستا یا پویا بودن سایت آشنا شوید.

۳-۱- سایت های استاتیک (ایستا)

سایت استاتیک یا ایستا وبسایتی است شامل فایل هایی کاملاً ثابت و غیرقابل تغییر که شما برای تغییر محتوای سایت خود نیاز به تغییر کدهای این فایلها دارید. پس هیچ پنل مدیریتی برای تغییر محتوای سایت خود ندارید. این سایتها بیشتر برای افرادی مناسب است که در سال شاید یک یا دو بار بخواهند تغییری در سایتشان ایجاد نمایند.

هزینه داشتن این سایت خیلی کم است ولی امکانات خیلی محدودی هم دارد. سایت استاتیک همان چیزی است که مشاهده می کنید و در پشت پرده خبری نیست. سرعت لود load خیلی بالایی دارد.

۳-۲- سایت داینامیک (پویا)

در این مدل سایت، شما با یک زبان برنامه نویسی خاص سایت خود را راه اندازی می کنید. پس یک پنل مدیریت برای تغییر محتوای سایت خود دارید و خیلی راحت می توانید محتوای سایت خود را از طریق پنل مدیریت سایتتان تغییر دهید.

۳-۳- مقایسه سایت استاتیک با داینامیک

حالا باید بررسی کنیم و ببینیم کدام نوع وبسایت برای ما مناسب است. دو معیار جهت مقایسه این دو نوع سایت وجود دارد:

امنیت

سایت های استاتیک (ایستا) نسبت به سایت های داینامیک (پویا) امنیت بالاتری دارند، البته اگر در برنامه نویسی سایت های داینامیک (پویا) از شیوه های درست استفاده شود، می توان امنیت سایت را بالا برد.

ایجاد تغییرات در محتوا

با توجه به اینکه سایت های داینامیک (پویا) دارای پنل مدیریت یا نرم افزارهای مدیریت محتوا مثل وردپرس هستند، بدون داشتن دانش برنامه نویسی می توان هر نوع تغییری در آن اعمال کرد و با توجه به اینکه نیازی به مراجعه کردن به طراح وب نیست بخشی از هزینه های به روزرسانی و اعمال تغییرات از بین می رود.

اگر وبسایت شما دارای بخش اخبار است به صورت کلی باید قید سایت های ایستا را بزنید. چون در سایت های استاتیک نمی توانید هیچ تغییری به صورت روزانه ایجاد کنید یا اخبار جدیدی روی سایت خود منتشر کنید.

اگر سایت شما نیاز به اعمال تغییرات زیادی داشته باشد، سایت تان را باید از نوع داینامیک یا پویا انتخاب کنید تا نیازی به پرداخت هزینه به طراح وب نداشته باشید و خود بتوانید این تغییرات را به راحتی اعمال کنید. ولی اگر سایت کوچکی راه اندازی می کنید که نیاز به اعمال تغییرات ندارد و فقط یک محتوای ثابت خواهید داشت، سایت از نوع استاتیک یا ایستا برای شما گزینه ی بهتری خواهد بود.

با این توضیحات اگر می خواهید وبسایتی داینامیک داشته باشید، بهتر است با بخش مدیریت محتوا نیز آشنا شوید. در ادامه به معرفی سیستم های مدیریت محتوا خواهیم پرداخت و به شما کمک می کنیم تا بهترین آن را انتخاب کنید.

۴- سیستم مدیریت محتوا (CMS) Content Management System

این سیستم در دو شکل ارائه می شود یا به صورت پولی عرضه می شود که اختصاصی هم نامیده می شود و برای کارهای خاصی استفاده شده و کاربرد محدودی دارد و یا به صورت متن باز (Open Source) ارائه می شود.

سیستم مدیریت محتوای متن باز رایگان است. همه می توانند از این سیستم استفاده کنند و نیازی به پرداخت هزینه ندارند. ویژگی های مفید این سیستم ها این است که برای داشتن آن ها در طولانی مدت نیز هزینه ای پرداخت نمی کنید. به دلیل اینکه متن باز هستند، همه می توانند در آن تغییراتی ایجاد کنند. قالب های بسیار زیادی برای آن ها ارائه شده است. موتورهای جستجو هم این سیستم ها را دوست دارند.

۴-۱- انواع سیستم مدیریت محتوای متن باز

- وردپرس (WordPress)
- جوملا (Joomla)
- دروپال (Drupal)
- اوپن کارت (open cart)
- ...

در بین سیستم های مدیریت محتوای فوق وردپرس WordPress کاربرد گسترده ای دارد و بیش از ۴۰ درصد سایت های کل جهان از این CMS استفاده می کنند. این سیستم برخلاف رایگان بودن بسیار قدرتمند است و امکانات فوق العاده بالایی دارد و همه افراد با هر سطح از دانش می توانند با این سیستم کار کنند.

۴-۲- برخی از مزایای وردپرس WordPress

- پلتفرم منعطف
- دسترسی سریع و آسان
- نصب و راه اندازی آسان
- بروز رسانی خودکار
- شامل ابزارهای کامل جهت راه اندازی انواع سایت ها
- افزونه های بسیار کاربردی که کار با سایت را راحت می کند.
- دارای پوسته و قالب های خیلی متنوع

با مطالعه مطالب فوق حال می توانید درباره روش ساخت سایت تصمیم درستی بگیرید. اگر نمی خواهید هزینه بالایی برای داشتن سایت کنید، بهتر است طراحی سایت با وردپرس را کامل یاد بگیرید. با یادگیری طراحی سایت با سیستم مدیریت محتوای وردپرس به راحتی می توانید سایت بسازید و از این راه کسب درآمد هم داشته باشید. در جلسات بعد با وردپرس، ثبت دامنه، خرید هاست و ... آشنا خواهید شد.

پایان فصل اول

تمرین تئوری: فصل اول

۱- برای ساخت سایت بدون داشتن مهارت برنامه نویسی چگونه می توان عمل کرد؟

۲- دو مولفه اصلی برای راه اندازی سایت را نام ببرید و هر کدام را توضیح دهید؟

۳- بخش های آدرس سایت زیر را مشخص کنید؟ هر بخش چه مفهومی دارد؟

www.tebyan.net

۴- تفاوت سایت ایستا و پویا در چیست؟

۵- CMS چیست؟ به طور کامل شرح دهید؟

تمرین عملی: فصل اول

۱- فرض کنید قرار است به کمک سیستم مدیریت محتوای wordpress برای خود یک سایت طراحی نمایید. آدرس سایت خود را مشخص کنید و بخش های آدرس را توضیح دهید. همچنین حوزه فعالیت سایت خود را شرح دهید.

توسعه دهنده سیستم های مدیریت محتوای با WordPress - مدرس: محمد سرکانی